

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПІСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ї год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

Слава погибшим борцям за волю України!

Дня 11. падолиста 1922 в Чорткові, на підставі засуду польського карного суду за мниму участь в українському повстанні, розстріляно Степана Мельничука, студ. VIII. кл. української гімназії і Петра Шеремету, б. офіцера 4-ї бригади Українських Січових Стрільців.

Обом їм не доказано жадної провини, а мимо цього розстріляно.

В очах ката Ляха-наїзника кождий український борець уважається злочинцем.

В очах гнобленого народу являється кождий замучений за визвольну боротьбу — народним мучеником.

Згадка про сих народних мучеників нехай збудить тих бразилійських Українців, котрі єще нічим не причинились до визволу рідного краю з ляцьких кайданів і нехай утверджує добрих і щиріх Українців, щоб любили свою Віт-

ша історія. З цеї неволі втікало много-много тих нещасних невольників, але щоб в сьому їм перешкодити, щоб з тих бранців створити для себе робучу скотину, вибирали їм очі. І хочби як сильний був сей невольник, хочби і сміливий, вже не міг видобутись з тюрми, не міг прибути у родинний край. Темному вже заперта дорога до волі, до щастя.

По Татарах находили на нашу землю інші вороги. Польські пани, Москалі, Мадяри, Австріяки, та їх вони не щадили нас. Вони заводили своє панування, а нарід український на своїй землі став невольником.

Нарід український, се великий нарід — міг прогнати ворога, ви- добутися з неволі. Але він позістав в ній, бо цей ворог уживав всегда того способу, щоб цей нарід держати в темноті, а темному заперта дорога до волі.

Темним називаємо сего, хто без очей і темним сей, хто без науки, без просвіти.

Прийшов знова ворог українського народу — Польща. І цей ворог держить український нарід в неволі і цей виколює йому очі. Для всіх була наука, тільки для Українців не було її. Пани наші та шляхта відчурались свого, а при народі остало лише духовен-

ли Поляки? Щиро говорячи, що ми крім кількох гімназій українських, ми не мали жадної школи. А в селі чисто українськім часто ми бачимо школу народну польську. Прийшов учитель Поляк зачинені до науки.

Який лиш був ворог український, то на першім місці він був ворогом і української школи. Найлучше бачимо, що тепер та Ляшня виробляє. Позамикала всі школи, бо вона знає, що темному нема виходу.

»Учітесь брати мої« лунало по цілій Україні. Нарід взяв собі сі пророчі слова до серця, тай пропівіався в товариствах, рідній школі, бо пізнав значінне школи. Та се лише початки. Просвіти, науки нам потріба що раз то більше. Потреба для цілого народу, потреба для селян-хліборобів, потреба і робітникам та ремісникам. Для кожного чоловіка, для кожної одиниці, щоб жити лічше, треба науки, бо без неї гірко нині.

Українці в Бразилії! Не бог то і Ви вивезли просвіти з Галичини, бо ворог не дав. Правда, що і бразилійський Українець вже нині не той, яким вийшав зі старого краю, однак нам єще далі.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os
rainos no Brasil.

Publica-se em
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошені
від стиха. Більші п
всякі оголошення п
гори.

PRACIA
Prudentopolis —

Ми Українці до скону
В нас є сила Козаків!

Не роздучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Українського

чисельно в такі товариства, котрі взяли собі за ціль ширити і підтримувати школу. Таким товариством, організацією в Бразилії є »Український Союз«.

Памятайте, що темному заперта дорога до волі, до щастя!

Най не буде одної оселі, деб не було школи!

Всякі звіти отворення і розпочаття науки в українських школах просимо слати до Редакції.

P.

Галицькі відомості.

Вісти з поза крат. — Від одного студента, випущеного на волю довідуюмося, що при переслуханню арештованих ставлять такі питання. „Хто убив Твердохліба? Чи належите до Української Студентської Ради? Чи належите до боової організації? Хто організує повстання у Східні Галичині?“ Очевидно, що ці й тим подібні запити ніяк не заспокоюють цікавості допитуваних вязнів, за що їх арештовано і тижнями тримають.

Вязні сплять на камяній підлозі, санітарні та гигієнічні відносини низше критики.

У львівських арештах. Наший редакції, читаемо у львівській „Свободі“,

ників нехай збудить тих бразилійських Українців, котрі єще нічим не причинились до визволу рідного краю з ляцьких кайданів. Нехай утверджує добрих і широких Українців, щоб любили свою Вітчину та для Неї нічого не щадили!

З нагоди шкільного року.

Коли так глянемо в нашу минувшину, то мусимо признати, що ми таки бідні. Кілько то наш народ не витерпів: перед століттями нападали на нього Турки і Татари — палили села, міста, грабили весь добуток, забирали народ в неволю. Яке було життє в неволі, се точно нам описує на-

ворог держить український народ в неволі і цей виколює йому очі. Для всіх була наука, тільки для Українців не було її. Пани наші та шляхта відчурались свого, а при народі остало лише духовенство. І хотіть духовенство і церковні братства старались, хоч в часті дати науку своєму народові, то Польща все нищила, все колоди ставила.

Опісля прийшла лучша доля для України. Засіялися школи народні, академії, універзитети за часів Хмельницького і Гетманщини, але не надовго. Прийшла Росія, та й вона своє почала знова заводити. В Росії мало було школ а на Україні ще тим менше. Сей ворог добре знав, що лише з темняком вчинить що схоче.

Возьмім Галицьку Україну, та й тут не ліпші відносини. Кілько шкіл, кілько універзитетів нам да-

Українці в Бразилі! Не багато і Ви вивезли просвіти з Галичини, бо ворог не дав. Правда, що і бразилійський Українець вже нині не той, яким вийшов зі старого краю, однак нам єще даліко стати на рівні з другим просвіченим народом. Тому кличмо на сім місця: «Учітесь брати мої, думайте, читайте...»

Навчіть читати неписьменіх у вашій оселі, дайте добру часопись, добру книжку письменному. Посилайте свої діточки до школ, а если можливо до вищих і найвищих. Памятайте на сі слова: «Ворог батько, ворог мати, що не вчили сина...»

В своїх оселях, де кільканайця родин українських мешкає, будуйте свої рідні школи. Не жалуйте гроша на школу для своїх рідних діточок, бо се найбільший ваш скарб. Вступайте

— «—
Вязні сплять на кам'яній підлозі, санітарні та гигієнічні відносини низше критики.

У львівських арештах. Нашій редакції, читаемо у львівській „Свободі“ удалось дістати список вязнів, що перебувають в арештах у Львові. Всіх вязнів у львівських тюрях є тепер понад 2,500. В самих „Бригадах“ є 1,500 вязнів.

(Дальші слідує поіменний список мучеників, який — на жаль через брак місця нам немислимно передрукувати — При. Ред)

— «—
Голодівка в бережанській тюрмі. — В бережанській тюрмі находитися під цю пору 191 вязнів, котрих обжаловується в напрямі §§58 65 і 89. зак. карного. Досі переслухано кількох вязнів, прочі сидять без переслухання вже по три тижні. 8. XI

Сагайдачний

(Історична повість.) 12

(Кінець).

— А роскажи, будь ласка, як се ти згинула тоді від нас у Кафі? — спітав нараз Карпо. — Ой і гrimav же на нас за тебе батько, що ми згубили тебе. Ну й гrimav же, не дай Господи!...

Еге, еге, сто копанок! Трохи кіями їх не нагодував! — додав Небаба, розкурюючи свою люльку.

— Ось як воно було — почала Хвеся, здіймаючи чадру, до котрої вона і за десять літ неволі немогла звикнути. — Коли я увійшла тоді в палату санджака, мене вже там чекали слуги; самого його не було тоді в місті. Вони знали, що всім ім буде лихо за мене, то вони скопили мене, завязали мені голову та й вивели з кріпости потайним ходом. Два дні потім переховувалися зі мною в горах, аж поки санджак не вернувся з Бахчисараю. З тої пори санджак ні на крок не відпускав мене від себе: куди сам, туди й мене везе.

Нараз з турецького боку роздалися вистріли.

— Тривога, панове! До зброя!..

— А сто копанок — не дадуть таки заснути сьогодня нашому батькові. Бережіть же, панове, Хвесю, бо в другий раз Сагайдачак вам не простить.

Тривога почалась в усім стані козацькім.

Бліду третячу Хвесю взяв Хома на руки, як дитину, і побіг вздовж берега Дністра.

XV.

Страшно наперли Татари на козацьке військо — се санджак з Кафи, як довідався, що його бранка втекла, мов скажений налетів на козаків і майже дорубався до стійки Сагайдачного, де був певен, сидить його бранка. Але козаки стали твердою лавою, витримали напад татар і почали їх гнати, покриваючи широке поле трупами. Потім верталися назад — і то вже сірів ранок.

Але тут страшна звістка понеслася по їх рядах.

— Батько пропав!
— Гетьмана нігде не видко.
— Убили батька, убили прокляти!
— Хто бачив? Де? Коли?
— Та як же-ж ми допустили до того?...
— Вперед, братя! Або гетьмана добути або живими не бути.
— Сором на наші голови.

— Або гетьмана добути або живими не бути! — крикнув дужче всіх Карпо — козацька кіннота вже повернула коней знов доганяти Татар.

— Стій, чорте, стій! Батька роздавите! Гетьмана роздавите, Іродові діти!

Найближі коні шарпнулися в бік, побачивши якогось велетня, котрий ніс щось на плечі, підтримуючи лівою рукою, а правою сильно розмахував шаблею.

— Та стійте! ви чортові виродки — я гетьмана несу! Стійте! — кричав велетен, відмахуючися від налітаючих коней.

— Та се Хома, братя!

— Хома й є! Якого-ж ти чорта на дозрії став?

— Шо ти несеш — Татарина чи що?
— Відійдіть! Не руш! Не підступайте діяволи, зарубаю! — дико кричав Хома, виблискуючи шаблею.

— Та що ти сказився чи що? Чого ти на своїх кидаєшся.

— Відійдіть гене! Я батька несус!

— Як батька? Що ти верзеш?

— Батька... Пана гетьмана... убитого.

— Господи! Батька вбили!

— Ось він мертвий... Мати Божа!...
І стогін пройшов поле...

— Сагайдачного вбили...

— Мертвого гетьмана зчайшли...

Всі позлазили гене з коней, наближаючися до Хоми, але він справді сказився від зlosti й горя і розмахував шаблею, боючи ся згубити дорогого трупа.

— Не підходи! — кричав він. — Живого батька не встерегли, собачі діти! Згубили живого батька — тепер хочете мертвого загубити? Геть! Не підходи!...

— Хомо, братіку — та що се з тобою!..
— Геть! Не підходи. Ні кому не дам!

— Хомо, та що ти! Положи.

— Убю! Не дам! Геть...

— Та візьміть же його, сто копанок! З заду хапайте діявола.

— За ноги, за ноги його.

— Лекше! Батька не вдар! Не упустіть гетьмана.

З привеликим трудом удалось положити Хому і вирвати у него з рук дорогий труп героя України, славного козацького гетьмана. Обережно його положили на розстелені козацькі жупани.... З ран ще сочилася кров. Несподіваний напад татар не дав козацькому отаманові навіть одягнутися.

Козаки в великім жалю стояли довкола.

Плакали й такі очі, котрі не плакали ще з роду...

— Мати Божа! Дивіться панове — булава.

— Гетьманська булава в руці.

— Мертві руки булаву тримає.

— Не випустив, голуб сівій, булави свої, не віддав поганим.

— До смерті дотримав у руках.

— Отсе так гетьман.

Справді: умерлий гетьман держав в руці дорогоцінний козацький клейнот,

Але от товпа коло гетьмана заворушилась.

— Розступіться панове.

— Пропустіть, пропустіть небогу.

— Дайте дорогу панночці, панове.

На труп гетьмана кинулася жінщина і, припавши головою до його холодного обличча, так і вкрила його золотим своїм волосем.

— Тату мій! Ріднесенький мій!...

— Хвесю... дитино... — плакав старий Небаба, уткнувши своє старе лицце в мозолисті долоні. — Так Бог хотів.

— Татуню-ж мій!... Сонечко мое!... Ох!... Та він ще живий... він ще диші! Тату, тату! Ох — він одкрив очі!... Дивіться!.. Татуню-ж мій — не закривай їх більше.

Сагайдачний справді відкрив очі: він не був мертвий.

XVI.

В Києві в одній з просторих келій Братського монастиря висша монастирська влада і дехто з козацької старшини вібралися коло ліжка Сагайдачного. Рани, завдані йому під Хотином, зводили його в могилу.

Тихо довкола постелі. Тільки що проговорював він останню свою волю — і се

ц. року просили вязні через своїх відпоручників та Вінценса щоби їх переслухано або випущено на волю, коли одначе їх прохання остало безуспішне, всі вязні розпочали з днем 14-го падолиста голодівку і заявили одному з наших громадян от що:

— Ми, політичні вязні, люди невинні, заперті безправно в арештах окружного суду в Бережанах, обявляємо з нинішим днем проти того безправства голодівку, заявляючи, що в обороні нашої людської гідності постановили ми радше згинути, чим сидіти в незаслуженому арешті. Заступство і оборону поручаємо установленому на ми оборонцями дрови Михайлові Західному, адвокатові в Бережанах, що тепер перебуває в тюрмі разом з нами.

Між вязними є 38 Українців з Бережанщини, 36 з Підгаеччини, 31 з Рогатинщини, 60 з Перемишлянщини, 6 із Ходорова, 13 Бобреччини.

Стрий-Самбір. — З авторитетного джерела довідуємося, що на 2 тижні перед загальним арештуванням, відбувся в Стрию зїзд прокураторів, де уложено плян і спосіб арештувань. Зарядови вязниць в Самборі припоручено знайти приміщення на 200 осіб. В дійсності є тут понад 260 осіб і все ще свіжі приходять. У вязниці в Самборі приміщено по кімнатах призначених на 1 особу 5-7 осіб, де мало бути на 3 приміщено 19 (понайбільше священники). Келії брудні, люде сплять мало на ліжках (звичайно 2 на онім вузькім), а переважно на цементовій підлозі, без сіника і без покривала, приміщено політичних в суміш з інквізитами і засудженими, опісля де що пересунено. Келії замкнені що дня.

Арештування наступили на розказ команди державної поліції округа Львова без інгеренції старостів. Жандарми будили людей зі сну і забирали на стації. Більше небезпечних заковували і придержували

З історії містерії

Махно — Петрушевич — Скоропадський — і хто ще?

Коли з'явилися перші узброєні загони у Сх. Галичині, то польська преса приписувала за них вину Махнові та Петрушевичові, котрі в той спосіб хотіть викликати повстання. В останньому числі „Курера Львовського“ читаємо: „Мимо сильної акції органів безпеки в цілі знищення узброєних банд, діяльність українських ватаг росте і охоплює навіть воєвідство львівське, волинське та ковельське. Дня 22-го жовтня зі сходу прийшли нові ватаги у кількості 120 осіб. Не може бути мови про антидержавну акцію, яку можна назвати повстанням, як це інформує німецька преса та Українці. Згідно з донесеннями команданта державної поліції, в тому напрямку ділає б. гетьман Скоропадський.“

Ватаги з'явилися в борщівському повіті, де ограблено двір в Бабинцях. Так само в Сокальщині оперує відділ, котрий в одному місці мав сутічку із поліцією. Під час того одного члена ватаги убито.

Недалеко Заліщик прийшло до боротьби між військом і українськими ватагами, при чому взято в полон Степана Мельника сина залиничого будника. Мельник призвався, що є членом „Куріння смерті“ (?), котрий має на меті не допустити до виборів у Східній Галичині.

Побіда Українців на Волині.

Не вибрано з Волиня ніодного Пяха послом.

Коли Українці у Східній Галичині зовсім не брали участі у виборах до польського сейму по тій причині, що Галичина зовсім не належить до Польщі, українське населене Волиня і Підлісся, які то українські землі з потоптаннем права самовизначення народів насильно прилучено до Польщі, виявили участі

— В Холмщині пройшли українські кандидати по слідуючих округах: Біла Підляська — 1, Люблин — 1, Замовте — 1, Красний Став — 1. По волинським округам — ковельському, рівенському й луцькому — прийшло 12 українських кандидатів. В звязку з тим що на Волині не пройшов ні один Поляк й що польська преса підняла з приводу того великий елемент, на Волинь виїхала спеціальна урядова комісія для розсліду переведення виборів. Польська преса сподівається, що волинські вибори будуть уневажнені.

На Волині і Холмщині в звязку з виборами переведений ряд арештів. Дня 4. в с. Теслугові, Дубенського пов., арештований кандидат до сейму списку ч. 16. Антін Камінський; того дня в м. Берестечку, Дубенського пов., арештовано інструктора списку ч. 16. Федора Оронецького; в самий день виборів в с. Тростянці, Дуб. пов. арештовано сел. Стрільчука, члена обводової комісії. В м. Замості, на Холмщині переведено ревізію в кватирі українського кандидата до сейму Скрипи. Забрано передвиборчу літературу й 400 примірників газети „Наше Життя“. Арештовано кандидата Дащука. Ціла людність в Замості стероризована поліцією.

ЗІ СВІТА.

8.000 німецьких марок за доляра. На берлінській біржі вже продавано по 8,000 німецьких паперових марок за одного американського доляра.

Польські фашисти. „Роботнік“ доносить, що польська ендецька партія організує тайні військові організації п. з. „Вольни Стшелець“. Ця організація складається з бувших офіцірів, студентів, а метою її боротьба із соціалістичними партіями та з національними меншостями. „Вольни стшелець“ має великі склади зброї та муніції.

писмо до грецького правительства в якому протестує проти дальших розстрілів грецьких урядовців.

Як вмирали грецькі міністри. Бувши грецькі міністри, котрих розстріляно згинули спокійно і холоднокровно. Вони з повним спокоєм стояли в ряд під муром, де ждав іх відділ війска. Деякі з них мали моноклі. Всі поздіймали капелюхи, кромі бувшого прем'єра Гунаріса, котрий стояв в капелюсі з руками в кишенях. Бувший член кабінету Стратор закурив ще папіроску і потім подав срібну папіросницю офіцирови, котрий держав команду над відділом, на памятку.

Перед смертю міністри ще голосно зі собою розмовляли.

Місце страчення було позамістом.

Большевики просять Америку, щоб годувала ще 1,000,000 дорослих осіб в Росії. Американська Ратункова Адміністрація кормить тепер в Росії 1,500,000 дітей та інвалідів. Але голод в Росії не меншає і тому большевицький уряд звернувся з прозьбою до А. Р. Адміністрації, щоби ще приняла на себе обовязок годувати 1,000,000 дорослих осіб.

Митрополитові Шептицькому заборонений поворот до Галичини. Польська шікаговська газета, „Дзенік Зедноченні“, поміщує ось таку новинку:

Львівський греко-католицький митрополит, Андрій Шептицький — як зачувати — не дістане дозволу вернутися до Львова з причини злочинів головної зради, поповнюваних постійно під час свого побуту за границею.

(О скільки в тім правди, не знає. Можливо, що це намір польського правительства, а можливо, що це лише побожне бажання польських газет. — Ред.)

Німеччина відновить переговори в спріві відшкодовань. На підставі неурядових кроків, які поробило німецьке правительство, є зовсім певним, що вкоротці наступить відновлене

каз команди державної поліції округа Львова без інгеренції старостів. Жандарми будили людей зі сну і забирали на стації. Більше небезпечних заковували і придержували закутих в пивницях день, два і довше. Увязнені в Дубаневичах пов. Рудки на станції у пивниці сиділи закуті по чотирох звищ доби; 25. X. відвезли їх до Самбора. Тут не можна їх було розкuti, бо командант постерунку згубив ключ від колодки, треба було грубий ланцюх розпиловувати. Руки вже були почорніли, кайдани вілися в тіло; ще трохи а було би настутило закаження крові. Жадному уязненому не показано наказу арештування, і не сказано за що його арештовано.

Українці в Бразилії! Складайте жертви на фонд „Негайної Оборони“ Рідному Краєви!

дуже ослабило його. Всі мовчали.

На суворім лиці Хвилона Небаби мов було написано: „Сподоби Господи, такої праведної смерті всякого доброго козака — умерти від ран за Україну та за її дітей.“ Тут же стояв і Хома, що не відходив від свого гетьмана з тої хвилі, як виніс його пів мертвого на своїх плечах і Хвесь стойть на колінах коло ліжка свого татуся і тримаючи рукою поправляє подушку під його сідою головою.

Сагайдачний глибоко зітхнув і відкрив очі, Хвесь перехрестилася,

— Се ти, доню? — ледве чутно спітав умираючий.

— Я таточку.

— Положи мою руку собі під головоньку... Я хочу... чути тебе.

Хвесь зробила так, як велів їй умираючий і пріпала головою до його грудей.

— Бідна, бідна моя дитино... Не довелося міні пожити з собою... На неволю родилася головонька бідна, золота головонька — і дві сліззи викотилися з очей Сагайдачного та впали на подошку.

Хорому стало тяжко дихати... Він заметався на подушках.

— Ох, широко я загадував, дітоньки — та не дожив... Не побачу України в славі... не роздавив кримського звіра...

Усі мовчали. Небаба змахнув слізу, що котилася його сирим вусом.

— Широко... широко загадував... Україно...

За вікном закрякав ворон. Сагайдачний розкрив очі і прошепотів.

— Ворон кряче... недоленьку чує... На дімною кряче... А Хвесь де?

— Та я-ж тут, таточку.

причині, що Галичина зівсім не належить до Польщі, українське населене Волиня і Підлісся, які то українські землі з потоптаннем права самовизначення народів насильно прилучено до Польщі, взяли участь у виборах. Вибори скінчилися повною і світлою победою Українців. Вони вибрали своїми послами 20 національно свідомих Українців, трьох Жидів та ніодного Поляка.

Українці з Холмщини вибрали трьох своїх послів.

За цей погром Ляхи починають мститися і арештували вибраного в Ковелю українського посла Марка Луцкевича. По Варшаві стають ходити поголоски, що ляцькі наїзники хотять уневажнити вибори на Волиню і Підлісю з тої причини, що там не вибрано ніодного Поляка послом помимо всого терору і знущань, яких допускалися Ляхи в часі виборів.

організація складається з бувших офіцірів, студентів, а метою її боротьба із соціалістичними партіями та з національними меншостями. „Вольни стшелець“ має великі склади зброї та муніції.

— «»

Раковський нарікає, що його не допущено до близкосхідної конференції. Прем'єр большевицького уряду на Україні, Кристо Раковський, висловив невдоволення з причини, що большевицьких делегатів не приято на близкосхідну мирову конференцію.

Він каже, що большевики хотіли тільки заявити що, Туреччина належить Туреччині та що волять, аби Дарданелі контролювали Туреччина аніж якнебудь друга держава.

— «»

Папа Римський проти розстрілів в греції. Папа римський Пій XI вислав

Німеччина відновить переговори в справі відшкодувань. На підставі неурядових кроків, які поробило німецьке правительство, є зовсім певним, що вкоротці наступить відновлене переговорів з Францією в справі відшкодування.

— «»

Німеччина плянує нову війну. Німеччина в дійсності плянує війну, і то в головній мірі проти Франції, це засвідчає тайний союз з Росією. Росія має доставити поживу і людей а Німеччина їх уоружити.

Грецький король вязнем у палаті.

Революційний комітет арештував трьох дальших грецьких генералів, які мали команду над військом в часі послідного погрому грецької армії в Малій Азії.

та своє діло роблю. Пан капраль Косович не раз бувало й кажуть: „Це, — кажуть, — чоловік камяний, — я би так не зумів жити на світі!“

— А що-ж, — кажу, — пан капраль: ми не можемо бути всі однакі. — Та й знов мовчу.

Одного вечера сидимо ми собі в касарні. Де-хто ще порається коло риштунків, де-хто вже покутався, та люльку собі курить, з камратом розмовляє де що, а я стою собі у вікні та думаю. Аж тут прибігає капраль зо дня.

— А нема тут, — каже, — Шевканюка Івана?

Мене начеб серпом чирк.

— Я осьде, — кажу.

— Завтра до рапорту; тобі лист пришов. А камрати так зараз і вжарили:

— Еге, — кажуть, — з грішми! Шевканюк завтра платити!

Добре вам жартувати, думаю я собі, та не так то старій бідній вдові діти годувати, та ще й до того балі обходити. А мій брат, знаєте, вже три роки як з постелі не встає; сохне та кровів в одно диші.

III.

Другої днини, рано, зібрався чисто, приходжу до рапорту. Рапорт великий, капітан звелів прийти усім Словакам. Було їх у нашій компанії більш як двадцять мужа.

— А що, — як крикне на мене капітан, — ти будеш на урльоп проситись?

Приходить капітан і до Словаків:

— А що, — каже, — прийшло, аби вас до дому пустити.

Вони так зрадili, Господи.

— Шкода мені вас, — жалує капітан, — ви хлопці годні.

(Далі буде.)

— Не давайте ім України... Запалюй Хвилоне, галери... Як горить Кафа... Бережть Хвесю, золоте яблочко... Прощай, Україно... Прощай, Мати...

За кілька день ховали Сагайдачного.

Похмура була дніна. Вітер гнав небом сірі хмари і вони швидко неслися на південь мов хотіли пронестися, над Запорожем, Кримом і Чорним Морем та всюди оповістити про смерть Сагайдачного.

Коло стін Братьського монастиря глухо шуміли верби. Дзвонили сумно передзвонювали на похорон.

Біля домовини славного гетьмана молоді спудеї чи студенти Братьської школи співали вічну пам'ять. Ректор школи, підійшовши до гробу, з котрого визирало воскове обличче гетьмана з довгою апостольською бородою, тримаючи від хвилювання голосом заговорив під шут вітру.

Несмертельній славі достойний гетьмане!

Твоя слава в мовчаню нігди не зістане: Поки Дніпр з Дністром многорібні плинути будуть.

Поти — поти дільноти теж твоїслинти муть.

Верби своїм шумом іноді заглушували голос ректора. Чувся тихий стриманий жіночий плач...

Українські родичі! Коли хочете виховати свої діти на добрих синів свого народу, посильайте їх до добрих українських шкіл! Лиши з католицьких шкіл виходять добри горожани свого народу.

Служу рік, служу другий, ні смутний, ні веселій. Нішо мене не займає, нішо не тішишь; тручаю свої дні, як вильми. Тільки того й розжитку, коли стану було на стойці, та собі тихесенько поплачу, або Богу помолося. Тоді мені неначе та недура розсунеться; і зіроньки неначе засияють іначе, і місяць усміхнеться, і соловейко прощебече. А я собі стану, зіпруся на ясну свою зброю, та слухаю або дивлюся.

А у касарні, от як у касарні: гомін, зойк.

Де-хто лає, де-хто бє, де-кого знов дружбує. А я собі — от як то я, все мовчу,

Перед кількома днями арештовано п'ятьох бувших міністрів і начального вожда, яких засуджено на смерть і розстріляно. За ними арештовано князя Андрея, брата уступившого короля Константина.

Грецький король, Григорій, коли побачив, що не може здіржати розстріл засуджених, заявив, що складає корону і хоче вийти з Греції. Та революційний комітет не дав дозволу ні на одно ні на друге. Королівську палату обставлено зі всіх сторін жандармами і король находитися у ній дійсним вязнем.

Князь Андрей має бути поставлений цими днями перед воєнний суд.

Большевицька самостійність для України.

Може декого здивує, що недавно московські большевики скасували ту „самостійність“ України, яку їй ще бодай на словах призначали, а тепер знова хотять привернути її, а навіть й розширити, як виходили із заяви Кріста Раковського в Берліні.

Але тут нема нічого дивного.

Большевики все у війні. Вони ведуть війну безупинно. А у війні побідник поневолює, а побідженій або загалом воюючий як він у біді, то уступає не лише на фронті, але й поза фронтом, в краю, де він панує.

Коли большевицькі наїзники ішли на Україну воювати польських наїзників, то большевицький міністер війни Леон Троцький писав у відозві до армії: „Хай живе самостійна Україна“. А опісля, як большевики побачили, що аліянти з ними говорять, та що ніхто вже з ними не воює, набрали „певності себе“ і зачали обкроювати і ту самостійність, яку Україна мала під большевицькою владою бодай на папері, що Україну проголошено (і то в Харкові на Україні) тільки російською провінцією, де навіть

мічного життя в Росії ніхто там вже не вірить в подібні большевицькі баналюки. Всі бачать тільки дійсність, страшну дійсність і большевицьку безрадність супроти сеї дійсності.

В цілій Росії голод, особливо по містах. Маси робітників по містах, яких большевицькі комісари обдурили, що вони мають владу в своїх руках, примирає з голоду і терпить серед студіни, без ратунку і без надії на ліпше, бо що дні гірше і гірше. Робітники домугаються хліба і дерева на опалі від комуністичної влади, яка приняла на себе сей обовязок, але влада не має і не дає. Дає від часу до часу ще деякі обіцянки, але хліба і дров не дає.

Комуналістична держава мусить призватись, що навіть найпростішої вимоги життя — хліба й опалу не може дати робітникам, котрі держать на своїй спині комуністичну владу.

Ціла діяльність большевицької влади в Росії — се нині терор над населенням, направлюване решток залізниць і годоване голодного населення усіх міст — се завдання щораз то прикрійше і тяжче. Осторонь і найзавзятішому комуністові такий „комунізм“. Всякий з них радий би кинути до сто чортів большевицький „уряд“ та пурхнути з перлами або діамантами у буржуазні краї.

Отже не диво, що большевики вже не шахрували так виборів до місцевих советів, але позволяли вибирати і протибольшевицькі совети.

Не диво, що не маючи цента при душі згодились, аби поодинокі краї самі радили собі з фінансами, не оглядаючись на „касу“ в Москві.

Не диво, що з'їзд советів, який мав збутись 20. грудня м. р., а який вже не був би чисто большевицький, мав ухвалити широку самоуправу, майже независимість для України, Білорусі, Азербайджану, Вірменії.

Хто не може правити над поне-

мії. Ся оселя переживала, як жадна інша українська оселя сумні часи. Через незгоду всяку не може було осісти священику, та при сїй зайлі незгоді сїй оселі не може було розвинутись так, як повинна.

Прибув на сю оселю перед кількома літами Веч. о. О. Ананевич. Своєю ревністю, своїм тактом, своєю любовю згуртував сей народ, а доказом сего може поставити за свідка гарну школу, що сей народ мимо дорожні виставив. Школу віддається під провід Прп. СС. Служебниць, котру отвірають дні 1. лютого с. р. Українці в Дорізоні! Шліть свої діточки до сїї школи. Прп. СС. як на інших оселях гарно ведуть школу і народ подивляє їхню працю, так поведуть і в Дорізоні. Школу ведуть після вимог ряду, але памятають і на се, що се школа українська. Українці! Діло се народне, діло святе, але звичайно добри діла мають ворогів.

Ви Українці в Дорізоні повинні вже знатись на ворогах, тому сих всіх, що стануть до ворожнечі гнати їх від себе.

Глядім на інші народи в Бразилії. Они лучше маються, они і в культурі висше стоять. Они однак, якщо хотять мати добру, та стала школу, віддають під опіку законниць-монахинь. Честь Вам, що не щадили праці. Подяка і честь Вашому Веч. Отцю, що так занялись, а Прп. СС. подяка, що обнимают сю працю. Най Серце Христове благословить їм в сїй праці, щоб був хосен для душ діточок і хосен на ниві народній.

Українці в Бразилії!

Прп. СС. Служебниці Прп. Д. починають науку шкільну в Прудентополі, Есперанса (лінія), Іваї, Дорізон, і Ірасема (С. Катаріна) дні 1. лютого. Посилайте свої діти до сих українських шкіл, до шкіл католицьких. Минувшого року в Прудентополі ходило 240 дітей, в Есперансі 105, в Івах 140, а в Ірасемі звич 50 хоті оселя більші, а так мало. Суло дітей

го емігранта, заряджено впис членів, яких приступило покищо 29.

Присылайте передплату на „Працю“!

Вражіння з Аргентини.

Гарні дні пережив я серед наших поселенців в Місіонес, в Аргентині. Щире до мене відношення інтелігентніших одиниць, заінтересоване рідною справою, щира охота помогти рідному краєви — все те додатні сторони нашої аргентинської громади, що не затратила ще серед місіонських кампів свого українського серця, дарма, що цею громадою майже ніхто не займається, дарма, що про неї можна сміливо сказати словами Шевченка: „забута Богом і людьми.“

Усі, що знали нашу аргентинську еміграцію, не виключаючи місцевих наших людей, дивилися скептично з недовірою, на мою поїздку до Місіонес. Казали: ледви кошти дороги вернуться; про якусь користь для позички Нац. Оборони й не казати. І я сам на місці пересвідчився, що вимагати від сих бідаків жертви для рідної справи прямо не годиться. Я звернув увагу радше на те, щоб людей трохи підбадьорити, підтримати духом, кинути хоч смужку світла і віри в їх бідні, вигнані душі. Та всі недовірки, всі ті, що над аргентинською нашою громадою поставили вже хрест, помилялися. Не дивлячися на нужду і відсутність якої-то не було праці над подвигненiem цеї громади, вона все-ж таки робить доволі, а навіть вдovоляюче симпатичне вражіння, цікавиться рідною справою, цілою душою багне рідному краєви країшою долі, скорбіє з рідними і з ними радується, рада прийти їм з допомогою і готова останній шматок хліба поділити між себе і голодних у краю.

А до того є вже серед цеї громади проблиски свідомості і розуміння ваги освіти й організації;

себе" і зачали обкроювати і ту самостійність, яку Україна мала під большевицькою владою бодай на папері, що Україну проголошено (і то в Харкові на Україні) тільки російською провінцією, де навіть урядовою мовою мала бути російська.

Але знову вийшла для них нова біда. Показалось, що аліянти нічого не хотять помогти большевикам. Німеччина, що підписала окремий договір з большевиками, також не хоче їм помогти і каже, що з того договору нічого не буде. Капіталісти не приймають большевицьких концесій і не хотять давати грошей на жадні підприємства в Росії.

Були часи, коли в Росії вірили в большевицькі пророцтва „світової революції“ та „електрифікації Росії“, а нині серед руїни економіки

мав зоутись 20. грудня м. р., а який вже не був би чисто большевицький, мав ухвалити широку самоуправу, майже независимість для України, Білоруси, Азербайджану, Вірменії.

Хто не може правити над поневоленими, дає їм волю.

Москалям годі вірити, що та вільність буде мати яку дійсну вартість, але є надія і певність на остаточний розпад московської комуністичної імперії — в тім власне є й надія і певність на освобождення України і других народів, що нині стогнуть під московським яром.

Амер. „Свобода“

Дорізон, і Грасема (С. Катаріна) дня 1. лютого. Посилайте свої діти до сих українських шкіл, до шкіл католицьких. Минувшого року в Прудентополі ходило 240 дітей, в Есперансі 105, в Іваях 140, а в Грасемі звич 50 хоті оселя більша, а так мало було дітей в школі, се справді дивно.

Прудентополь крім школи веде інтернат, до котрого приймається на умовах, котрі виписані суть в календарі. Хто, якщо може, найше діти до інтернату. Якщо не можете то шліть до своїх рідних школ.

В школі рідній, в школі добрій наша будучість.

—»—

Пишуть часописи, що в Ріо внесено на раді послів внесок, щоб посли і сенатори бразилійські не платили білетів в желізниці, і в кораблях, коли їдуть на засідання.

—»—

ВІСТИ З „УКР. СОЮЗА“

Ще дня 8/10 м. р. відбулись загальні збори в справі засновання філії У. С. на кольонії Іраті. Треба сказати правду, що хоч і збори були оголошені три тижні на перед та завжди про се кожному нагадувалося, ба навіть було оголошено про сі збори Впр. о. Коциловським в церкві, однаковож на збори явилось дуже мало людей, бо на жаль є тут між нами багато таких, що українська справа їх цілком не цікавить. Отже, (на згаданих зборах), горсткою прихильників українській ідеї, які прибули на збори, було ухвалено, що місцеве Шкільне Товариство ім. Т. Шевченка переходить на філію У. С. без жадних змін, задержуючи свою давню назву. Про сі збори не було подано в „Праці“ жадного звіту, бо не було відомо скілько власне членів впишеться до У. С. Для вияснення сеї справи 26/11 були скликані другі також загальні збори, де більшестю голосів потвержено ухвалу минулих зборів, а потім по короткім поясненню користі і цілий У. С. для українсько-

дущою багне рідному краєви крашої долі, скорбіє з рідними і з ними радується, рада прийти їм з допомогою і готова останній шматок хліба поділити між себе і голодних у краю.

А до того є вже серед цієї громади проблиски свідомості і розуміння ваги освіти й організації; є бажання іти слідами других частин нашої еміграції — тільки немає проводу, немає людей, що показали дорогу до нового життя, взяли на себе ініціативу. Один священик на п'ять осель, та й до того розкинутих, не в силі упоратися з своїми обов'язками духовного звання, не те, щоб взяти у свої руки громадянську працю. Кількох інтелігентніших склепарів у котрих є чимало доброї волі, щоб навіть принести матеріальні жертви і дати почин ді якоєві праці, надармо шукає помічників в людях фахових, освічених; їх в Аргентині немає. Та ще раз підкреслюю: воля і охота є в їх може більше ніж серед нас, Бразилійців. І ще раз повторяю: Сих трьох тижнів, пережитих між нашими в Місіонес я не забуду так скоро і не забуду цього вишого гуртка людей котрі старалися нагріти мое серце таким теплом щирої прихильності.

А все-ж такі годі промовчати фальшивих тонів, що закралися в гармонію нашого громадянства в Місіонес, годі не згадати і ого, що кидає тінь на вартість названої громади. Маю на думці оселю Трес Капонес і другі оселі по трохи. Першу точить гриб москофільства і православя; всі-ж інші оселі (найбільше Азара) скаляли своє добре ім'я ганьбою ренегації (зрадництва) в сторону Польщі.

Сьогодня, коли давня російська Україна прокинулася і торощить пута обрусіння, очищує свою душу від московських пархів, беться з отчаем за своє політичне і національне визволення, споглядаючи навіть тужним поглядом у сторону Риму, щоб навіть своїм релігійним життєм порвати з ненависною Москвою; сьогодня, коли галицьке русофільство збанкрутіло цілковито і найзагорільші давні русофіли биролися і боряться в

ПОЗІРІ —— УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ І ОКОЛИЦІ —— ПОЗІРІ

Дня 19. с. м. (в сам день Йордану) філія „Укр. Союза Прудентополі устроює на шакрі п. В. Войтовича

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В програму Пікніку входить:

Шураска -- Фантова Льотерія

і інші ріжнородні забавки, як: КОЛЕСО ЩАСТЯ, ПЕРЕГОНИ В МІШКАХ і т. п.

Під час забави пригравати-ме знаменита музика «Dr. Munhoz da Rocha»

Вступ на Пікнік вільний для всіх.

Весь дохід призначений на ціль філії У. С. в Прудентополі,

Українці! Подібної забави у нас давно вже не було. Тому запрошуємо усіх Українців з Прудентополя і околиці а головно членів нашої філії, як також членів других філій нашої оселі, взяти в тім Пікніку як найчисельнішую участю.

Рівно ж просимо ласково о малий дарунок на фантову льотерію, який приймається з подякою в Народнім Домі.

За Виділ філії Укр. Союза в Прудентополі:

Іван Лех
голова

Михайло Саламаха
секретар

Мартин Гарбачевський
скарбник

рядах української армії — сьогодні бути москвофілом і то на еміграції, це значить дати доказ, що хочеться бути за всяку ціну чиємсь підніжком, хочеться комусь служити, не хочеться бути свободною людиною, а хлопом наймитом рабом. Це значить далі, що ставиться вище малограмотного, патлатого, нехарного, підозрілого зайду з Росії, ніж культурного, поважного, шанованого Аргентинцями свого чоловіка, сина свого народу, який дає наглядні докази, що щастє рідного брата йому не байдуже (дбайливість о. Сенишина про кооперативу). Про моральну вартість поклонників російського кнута, поселенців з Трес Капонес, свідчить і це, що сам іх батюшка гідиться ними і каже їм шукати собі батюшку Українця, бо він чужинець і між чужими йому не хочеться сидіти. Хіба це не пльованнє в очі „підніжкам і грязі Москви“?

Та ще сумнійший образ представляє собою наше аргентинське „варшавське сміття“, що розкислює між нашими поселенцями з Українців латинського обряду, а навіть і з греко-католиків. Коли для „грязі Москви“ є ще це оправданне, що вона Москви не бачила, не знає її і можна було в неї вмовити (головно перед війною) легенду про рай під омофором царя, — так для „варшавського сміття“ оправдання не найде ніякого і важко найти слова, якими достаточно можна булоб напітнувати цього роду спідлення. Приходиться тільки спитати: Лях вигнав тебе з рідного загону в сі пусті кампи; на спині твоїх батьків і самого ще не позарастали рани від лядського нагая; твого брата, може навіть найріднішого, лядський розбишака на хрест прибиває в краю; Лях тебе зогиджує по цілому світі — і чого-ж ти лізиш до нього? чого робишся його слугою його попихачем, його смітtem? твого брата мордують, а він не піддається, останнім рухом конячого перед Ляхом борониться; до тебе...

особливо, в присутності цілого Уряду, має »мсрдобиттє«, але се нічого великого ані особливого, наша »гора« має до того щастє. Зрештою ніхто з того не вмер то і нема про що розписуватись, вкінці все те відбулось цілком легально і після приписів всенародних. Найлучше на тім вийшов п. Садовий.

В недовізі відбулась на котьоні пятій »політична« борба між Українцями і Поляками. Щоб зрозуміти ю подію треба знати добре всю справу української школи на пятій кольонії. Оновім коротко: Перед шістма роками зачали Українці на кол. пятій будувати школу. Пан Кухар ларував куспик землі і зачалась будова. А що наші Українці тоді через церковні непорозуміння самі були поділені на дві партії, тому і партія, що взялася до будови школи прибрала собі до помочі і латинників щось п'ятьох. Минали літа, будова тяглась поволі. Нещасте хотіло, що Кухарі посварились між собою (ім се часто траплялось) і тоді Кухар зі страху перед Кухарихою документа від шак-кру дав в переховок до свого »приятеля« Поляка Красовського. Той знаючи пословицю »де двох беться, там третій користає«, порадився пана Рабіновіча з Маллет і інших »спулбраці« та зробили ужиток з документами Кухара. За келішок горівки нашли хрунья, що пішов до перепису замість Кухара, а інша Полячка була за Кухариху, нашлися підчимеричені свідки і в уряді перепис підписали і за часок перепис був готовий. На папери стояло виразно, що Кухар з Кухарихою переписали українську школу разом з землею на польське товариство »Культура«. Єще якийсь час ніхто про цей перепис не зізнав, то було тихо. Але Полячки зачали в українській школі газдувати як у своїй власній. Наняли собі Українця-хрунья-запроданця Навроцького, а той вкоротці викинув зі школи українську мову, лише залишив польську і трохи португальської. Коли ж Українці стали допоминатися за своїм, тоді Поляки показали їм двері. Все вийшло на яв. Зчинився заколот. Найвідважнішою оказалася таки Кухариха. Буком прогната Поляків та їх професора а школу замкнула на ключ. Справа пішла до суду; про цій перебіг справи в малєтенськім суді не буде оповідати, бо про се у нас і воробці свищуть, але скажу лише що спра-

»балю« в еще славнішій »куритиві« (хоче сказати склеп громадський »кооперативі«) пробив підпітий Тарасюк свого ровесника вісімнайцятілітнього Яцкова. Сей факт потряс не лише 10-им вісиналом але і цілою кольонією. Наші школи стають розсадниками зіпсути, бо щоб утримати школу, себто щоб зібрати гріш на платню уряджується для молодіжі »балль« з фляшкою горівки і вина, без опіки старших. Оден поважний, старший чоловік сказав до сего: »єще більше гроша на школи зберуть, если у них заложать борд...« Тіштесь, батьки з таких школ! Буде потіха з такої молодіжі!

Кілька днів пізніше старий Куцюба так по пяному виражував заяви любові своїй старій та не коцюбою а звичайним дружком, що другого дня мусів сердега старій похорон справити. Ніхто не думав, що з него такий герой! Славна чарка з кашасою!

Закінченням того прегарного ряду була смерть молодого Гринька Михайлишина в Маллет. По короткій сварці з нагоди гри в футбол, п'ятькратним вистрілом з револьверу убив на місці свою жертву розбішений п'яний мурин Rosa. Нашим наукам: не пхайся між не своїх!

Головну роль у всіх цих случаях робила горівка, проте дальше з зачалом до неї а в коротці наша кольонія мати-меніславу світову!

Корнило Вертипорох.

PHARMACIA POPULAR

— de —

O. Santos Pacheco

Prudentopolis

Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних продуктів. Можна набути ріжні ліки гомеопатичні та інші ліки на ріжні хороби.

Ціни додінні.

На фонд „Негайної Допомоги“

МАРЦЕЛІНА І ОКОЛИЦЯ.

Омелян Бойко 50\$000

По 20\$: Павло Стареправо, Гриць Верніцкий.

По 10\$: Степан Кухарський, Федъ Комарчевський, Теофіль Пукайло, С. П. Стареправо, Михайло Переста,

По 5\$: Петро Галіцкий, Юстин Варан, Яким Пуделко, Степан Ногас, Гриць Лишина, Антін Лишина, Никола Питляр, Василь Галіцкий, Семко Крук, Яцко Десятник, Грицько Мудик,

Адріян Пайташ 4\$000

По 2\$: Іван Лишина, Іван Іванчишин, Степан Луців, Микайло Крук,

По 1\$: Максим Лінівий, Дмитро Крук, Українці в Contenda 44\$000

Разом 253\$000

ТРЕС БАРРАС.

Ант. Менсія 50\$000

Філія Ук. С. в Трес Баррас 30\$000

Ів. Беновский 10\$000

Оголошення.

ДЕ Є? Іван Вовна, з родиною, котрий на початках кольонізації 26 літ тому мав поселитись в сторонах Марешаль Маллет. Хто би зізнав де вони мешкають, або може нема їх між живими нехай зволять ласково повідомити редакцію „Праці“ о них. Пошукує їх син Андрій з Північної Америки. 52—5.

НА ПРОДАЖ 4 льоти з помешканням, ПЕКАРНЯ і дім принагідний на венду. Зголосуватись до Миколи Стельмащука в Дорізовані.

Ширіть „ПРАЦЮ“!

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікаря і професора універзитету при великім шпиталі S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

му світ — і чого-ж ти лиши до нього? чого робишся його слугою його попихачем, його сміттєм? тво-го брата мордують, а він не піддається, останнім рухом коноючо-го перед Ляхом борониться; до та-без-ж Лях не має права, він нічого не може тобі ні пошкодити, ні по-помогти, бо він в Аргентині більш погорджений і обезцінений ніж ти — чого-ж ти до ніг його сте-лишся? чого ганьбою каляєш добре імя твого брата — героя з се-ла, з якого тебе лядське насильство в пустиню вигнало?

Та я свідомий цего, що промовляти до амбіції того, в чиїх жи-лах пливє смердяча кров раба, річ пуста і безуспішна. Я звертаюся до тих, котрі між янічарами наш рідний прапор гордо в гору підносять, до щирих синів свого народу. Не терпіть між собою гно-ю вигортайте його вилами, бойко-туйте запроданців, відкажіть їм не тільки дружби і знайомості сусі-дів, а навіть води, якщо вони за-нею до вас прийдуть! Майте все на увазі аргентинську приповідку: »Mal de los males tratar com animales«. А добровільний раб гірший скотини.

П. Карманський.

Допись.

„Геройські“ вчинки бразилійських вален-тонів.

Хвальна Редакція »Праті« зволить уділити місця для тих кількох слів, про геройські вчинки »підчмеричених вален-тонів«. Послідними тижнями наша кольо-нія була свідком небувалих подій, які до-ходили до великих злочинів; а все те робилось під чудним ділланем смачної »кашаси«.

Перший попис відбувся в місті Ріо Кляро де підпитий весільний дружба Олійник в костелі частував своїх »компа-нерів« папіросами. Напімпене польсько-го ксьондза Кандора так подіало на другого дружбу пінного Поляка Бабіча, що той не багато думаючи зачав револь-веровими стрілами частувати кс. Кандору. Сим разом обійшлося без смерті та ка-ліства. Гарний попис!

В межі часів вільнулося на нашій славній горі (Sede Tigre) під час зборів »Союза«,

лас таки Кухариха. Буком прогнада Поляків та іх професора а школу замкнула на ключ. Справа пішла до суду; про цій перебіг справи в малетенському суді не буду оповідати, бо про се у нас і во-робці свищуть, але скажу лише що спра-ва покищо скінчилася на тім, що суд школу зачинив, ні тим, ні сим, щоби »вовк був сітий і коза ціла«. Та якийсь час справа стояла; аж тепер, коли Полячки дістали в Ріо Кляро кількох сал-датів щоби ловити костельних стрільців, постановили при помочі салдатів здобути українську школу. Обманули салдатів, випили з ними неодну чарку і »hejze на Soplice«. Через перехвалки Поляків до-неслась чутка до Кухарів, що Поляки і-дуть відбирати школу. Старих Кухарів то-лі і дома не було, та були молодий Ку-хар парубчик, та його відважний швагер Козлінський. Не чекаючи довго взяли юни зі собою і рушницю шротом набиту і пістоле якесь старе, що мали, та дещо кульок; взяли і сапки щоб не дармувати дожидаючи Ляхів з нагінкою. Чекають працюючи, і вичистили вже спорий ку-сник городу, а Поляків нема, вже і по-кідати хотіли аж ту дивляться ідуть Поляки і салдати, такі бадьорі, з криком, ще і баби з цікавости лізуть.. Поляки відразу до школи, а напізні козаки голос-ним, рішучим протестом заперечили всту-пу на шакер та в школу. За хвилю впа-ли стріли на напізних, що хутко скрились за пеньками, та і собі не дармували але Ляхам показали що і у них є пукавки. Попілений кулею в око і другою в рамя упав оден салдат, один знова Поляк ді-став набій шроту в лиці, інші також шротом ранені зчинили крик і всі Ля-шня в панічному страсі стала втікати куди попалось. Виглязми остались напізні, хотяй молодий Кухар дістав дві кулі, але лих-легко різний. Козлінському нічого, се і диво; куль впало зі сторони Поляків до п'яdesять а він потрафив заховатись за пеньком ціло. Так і збулась трагедія на кол. пятій; салдат номер, молодий Кухар і Поляки лижуть свої рани, Козлінського увязнили і ціла справа пішла до вищого суду. Наука з того ось яка: нашим, з Ля-хами в ніякі спілки не входити, хлоп перед бабою документів у Поляка не хо-вай, хрунів так хлопів як панків від се-бе гнати прощ! Ляхи, другим разом не-хай української школи не крадуть, а то ще і лішче обірвуть.

В короткім часі потім збулась на 10 вісональні переражаюча подія. По славнім

денція: Prudentopolis

Бувший асистент славного лікаря і професора уні-верзитету при великім шпиталі S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistência a Infancia do Paraná.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні.
Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до свого лікаря Українця, перед котрим своєю мовою можете докладно висказати що Вам бракує.

ВЕВАМ АС СЕРВЕЯС ДА

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

MARCA

REGISTR

Atlantica

Luzitana

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Лузитана, Гамбур-
го, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОЗИ: з Цитрици, Абакаші, Ма-
лин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибираю насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополі в домі п. М. Козловского.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритибі — пору-
чає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу
по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba»,
«Escurinha» і інше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМИНЬ у ріжній скіль-
кості і платить найвищу ціну.

CURITYBA — Caixa Postal 180

Українці в Бразилії! Вписуйтесь громадно в чле-
ни „Укр. Союза в Бразилії“!